

SCHODIŠTĚ

ANI NAHORU, NATOŽ DOLŮ, JEDINĚ KUPŘEDU!

Pod názvem Nahoru po schodišti dolů band, inspirovaným románem Bely Kaufmanové, vznikla v roce 1983 originální kapela mísící rock, šraml, ska a další žánry. Byla jedna z prvních, která ve svém soundu použila tahací harmoniku. První koncert odehrála v roce 1984. Za dvaadvacet let se zbytek skupiny rozešel s druhým zakladatelem, bubeníkem, textařem a hercem Markem Brodským. Ten si původní název ponechal pro sebe, ostatní dál fungují jako Schodiště.

První den v novém roce vydali novou desku nazvanou *Kupředu!*. Nejen o ní jsme si v jedné sympatické pražské hospůdce povídali se zakládajícím členem kapely, zpěvákem a kytaristou Martinem „Doktorem“ Krajíčkem a baskytaristou a zpěvákem Vratislavem Horčíkem.

TEXT: ZDENĚK HEJDUK FOTO: PAVLÍNA ČEMUSOVÁ, KALGRAPHY, ZDENĚK HEJDUK

Není zvykem, aby album vycházelo na Nový rok. Většinou všichni s novými nahrávkami finišují na předvánoční trh?

Horčík: Vydávání desek na konci roku je trochu kontraproduktivní, protože předvánoční trh je narvaný a spousta věcí se v něm ztratí. Ne že bychom chtěli dobývat nějaké žebříčky soutěží, ale alba, která vyjdou na konci roku, zapadnou v ročním přehledu, protože neměly čas se zabydlet. Naopak jsme si říkali, že když vystartujeme takhle na začátku roku, je to takové symbolické. Nový rok, nová deska, nové desetiletí.

Finance na vznik alba jste vybírali na Hithitu. Povedlo se to nakonec?

Horčík: Jasně, povedlo. Měli jsme trochu obavy, ale nakonec to vyšlo.

Úspěšnost tohoto způsobu shánění peněz je založená na odměnách, které fanouškům za jejich peníze kapela nabídne. Jak to bylo u vás?

Krajíček: Ceny byly úžasné. Kromě takových těch normálních, jako jsou album s věnováním nebo poděkování na obalu pro sponzora, tam byly také speciální ceny. Třeba cyklistický výlet s Doktorem, tedy se mnou. Prodal se okamžitě.

V nabídce byl jen jeden výlet, nebo jsi měl etap připravených víc?

Krajíček: Jeden. Bohužel. Kdyby se jich tam dalo víc, tak by se možná prodaly, ale Vráta tam dal jeden.

Co ještě na dárce čekalo?

Krajíček: Úžasnou nabídkou byl bytový koncert Schodiště. Absolvovali jsme jej a byl skvělý. Ale úplně ze všeho nejdřív se prodal koncert, který se jmenoval Doktor Krajíček hraje pásmo hebrejských a jidiš písní. Ten jsem pak samozřejmě také realizoval.

PO PÁR PIVECH JSEM MU TO SLÍBIL
A POTOM SKORO TŘI MĚSÍCE
DENNODENNĚ CVIČIL

Realizace mě zajímají samozřejmě všechny.

Krajíček: Cyklovýlet byl bezvadný, účastníci nebyli zase tak úplně neznámí. Odehrálo se to v malé vesničce Mužský u Mnichova Hradiště, v níž mají stodolu ve stylu Vaška Koubka a zaplatili si výlet na kole i soukromý koncert. Mají tam bezvadnou partu.

Takže v jeden den jste jeli na cyklovýlet a pak jste odehráli koncert?

Krajíček: No, já odjel na výlet ráno a odpoledne přijel zbytek kapely. Nehráli jsme ale všichni, vystoupili jsme v komornějším složení.

A ten židovský koncert?

Krajíček: Odehrál se v říjnu v jedné pražské činžovní vile. Vše bylo bezvadně připravené, na dveřích nápis „Vítáme Doktora“ a asi dvacet lidí sedělo na židlích v obývacím pokoji. Já přišel s malým kombem, mikrofonem, kytarou, stojánkem na texty. Rozkládal jsem ho několik minut, byla to komická scénka jak z filmu *Vrchní, prchní*. I s průvodním slovem jsem hrál dvě hodiny, písně s jednoduchým refrémem zpívali přihlížející se mnou, byla tam úžasná atmosféra. Když jsem se ptal, jestli nerušíme noční klid, smáli se, že si nemá kdo stěžovat, protože všichni sousedé jsou na koncertu.

Měli k židovství nějaký vztah?

Krajíček: Myslím, že ne. Zaujalo je, že Doktor ze Schodiště má sólový projekt a hraje židovské písně.

Jak ses vůbec k tomuto repertoáru dostal?

Krajíček: Dvacet šest let jsem provozoval Antikvariát Judaica v Široké ulici v Praze se zaměřením na židovskou literaturu. Učil jsem se hebrejštinu i jidiš a zajímám se o judaismus, pravidelně chodím studovat na židovskou obec. Rabi Sidon překládá rabiho Löwa, hebrejskému textu poměrně dobře rozumím. Před dvěma lety jsem ukončil provoz antikvariátu a právě tehdy mě kamarád z Židovské obce

Teplíce v hospodě požádal, abych o svátku Purim na oslavě zahrál židovské písně. Po pár pivech jsem přislíbil a potom skoro tři měsíce dennodenně cvičil. O svátku Purim je zvykem hodně se opít, proto byli všichni veselí, zpívali, tančili. Sklidil jsem obrovský úspěch. Od té doby vystupuji v Teplících pravidelně, repertoár jsem rozšířil na více než dvě hodiny.

To jsou písně, které někde existovaly?

Krajíček: Ano, je to folklor, lidová hudba. Vybírám si ty, které se dají zahrát akusticky na kytaru, texty stahuju z internetu. Jednou se mnou vystoupil náš skvělý harmonikář Míra Klíma, repertoár se naučil, takže teď můžeme na pódium v duu. Začalo mě to strašně bavit. Navíc to má další fór, staré písničky Schodiště často střídají akordy a-moll a g-dur a pro klezmer je právě mollová dorská stupnice typická. Takže je to hodně podobné.

Inspirace u Hašlera?

Kdysi jste s Mírou Klímou hrávali staropražské písničky. V tom by se dala najít určitá paralela, ne?

Krajíček: Přesně. Když před třiceti lety přestal Nahoru po schodišti dolů band vystupovat, hráli jsme s Mírou staropražské písničky. Začalo to jako recese v roce 1988. V klubu na Proseku jsme s divadlem Vrata dělali Mikulášskou, kterou v polovině koncertu přerušil výkřik: Dejte něco pořádného! A my zahráli píseň Franty Mrázka *U malého vokyňka*. Míra hrál, já zpíval.

Horčík: Postupně se přidaly i ostatní nástroje, klarinet, já měl připravený kontrabas, nasadili jsme si placatý čepice. Tenkrát třeba ještě Šlapeto známé nebylo, takže to byl fór, který fungoval.

Krajíček: Tenhle repertoár jsme pak s Mírou provozovali i na ulici a potom jsme s ním byli i několikrát v zahraničí, kupříkladu na festivalu ve Švýcarsku. Většinou jsme hráli pod organizací Klub pouličních muzikantů na městských slavnostech. Po čase to ale vyvanulo. Byla to alternativa, a až později jsem si uvědomil, že je to základní hudební zdroj, z něhož naše písničky čerpají.

Horčík: Dřív to v nich bylo hodně znát, přiznávali jsme to. Teď je to více skryté, ale je to tam pořád.

Krajíček: Když člověk do muziky víc pronikne, zjistí, že některé melodie jsou si hodně podobné. Třeba Vrátova dávná skladba *Moje první tlustá Šárka* je v podstatě melodie, kterou já teď hraji od jistého Shloma Carlebacha. Samozřejmě je to jiné, ale podobné. Vráta Carlebacha určitě neznal a já jsem tu podobnost objevil až po dvaceti letech.

Horčík: Mám k tomu ještě jeden technický poznatek. Jak Doktor přestal pracovat v antikvariátu, jen seděl doma nebo jezdil na kole a nevyvíjel žádnou aktivitu, začal na pódium daleko více zapomínat texty. Ale ve chvíli, kdy to rozjel s židovským pásmem, začal hrát něco jiného, trénoval a cvičil, tak se jednak vyhrál a vyzpíval, ale navíc jsme všichni zjistili, že jak se učil židovské písničky, začaly se mu zotavovat mozkové závity. Opět mu to šrotovalo jako kdysi a měl na pódium minimum textových výpadků. Takže pro nás má blahodárný účinek tohle hudební Doktorovo osvěžování.

Abychom se vrátili k Hithitu. Když konečnou částku nevybereš, musíš peníze těm zainteresovaným vrátit, že?

Horčík: Je běžnou praxí, že to, co se nevybere, kapela doplatí ze svého. Takže jsme si také doplatili.

Už není na nic čas

EP nazvané Polokruh vyšlo před třemi lety, regulérní deska Roztoky dokonce před devíti. Šli jste teď do studia proto, že jste měli tvůrčí přetlak, nebo jste si řekli, že už jste dlouho nic nevydali a musíte s tím něco udělat?

Horčík: Odpověď najdeš na albu v písni *Není čas*. V ní je vše vysvětlené. Zpívá se v ní, že už není na nic čas. Jeden z mála mých textů, které Míra ještě dopravil, je o tom, jak jsem byl frustrovaný z našeho fungování, že spolu už nejdeme ani na pivo, místo celých desek vydáváme nějaké EP, polodesky...